

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
administracija) in ekspedicija na
štem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.,
za pol leta . . . 5 " " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Kranjski deželni predsednik.

Rimljani so imeli navado, v sili ali ob posebno nevarnih časih voliti diktatorje, ki so imeli v rokah vso najvišjo vojaško in politično oblast. Tudi po tistih deželah, kjer je bilo bati se notranjega punta ali vsak hip napadov sosedov, nastavljali so take z bojno najvišjo oblastjo oborožene glavarje, predstojnike ali prefekte.

Ta navada Rimljanov, ki so pa v mnogo burnejših in nevarnejših časih ko sedanji živeli, še dandanes ni pozabljena ali odpravljena; posnemajo jo še sedanje vlade, čeravno ne vselej, kedar je res sila ali nevarnost, marveč večkrat tudi, kedar se jim to le zdi. Takrat pošiljajo deželam, v katerih se jim — če tudi brez pravega vzroka — ne zdi vse varno, za vladne načelnike vojaške generale, ki slove za posebno ostre in energične. V Avstriji se je to zgodilo Čehom z generalom Kollerjem. Če pa se kaka dežela vladam še bolj ali zelo nevarna zdi, takrat jo še trje pritisnejo z izjemnim ali obležnim stanom (Ausnahms-, Belagerungszustand), kar so Čehi tudi že skusili. Opravičene so take izvanredne in ostre vladne naredbe le ob času prave nevarnosti, če se vname ali vsaj vnema punt z orožjem. Nikakor pa ne moremo odobriti takih naredeb tam, kjer se stranke bojuje s političnim orožjem, posebno ne, če se kak „general“ pošlje ali dežela dene v obležni, izjemni stan le kaki stranki na ljubo, tedaj na neopravičen klic po policije.

Zadnji čas je Kranjska tako nevarna dežela postala, da je dobila nekakega „Kollerja“ v osebi vit. dr. Widmanna za predsednika, ki se pa vede skoro kakor diktator, marveč splošnovalc želja tiste stranke, ki je zavedajoč se svoje lastne onemoglosti in slabosti vteknila

se za vlado, da bi dosegla samopašne namene svoje. Kako očitnega in vnetega pristaša tako imenovanih „ustavovercev“ se kaže kranjski deželni predsednik pri vsaki priliki, to smo povdarjali že pred nekoliko časom, ko smo ugibali, zavoljo kakih zaslug je prišel na najvišji sedež kranjske dežele. Za tem je preteklo nekoliko tednov in zopet imamo dolgo kito dokazov, ki potrjujejo ono, kar smo takrat trdili. Iz vseh njegovih naredeb je razvidno, da se mu naša dežela zelo nevarna zdi, drugače bi ne razumeli ostrogi, ki je nastala z njegovim predsedstvom vred in potem nikakor ne odjenjala, ampak, kakor les, ki vodo pijé, čedalje težja postaja. Widmann je prinesel na Kranjsko izjemni stan, čeravno ne v formalnem obziru, v resnici pa vendar-le, kajti kaj je izjemni stan? Ostra prepoved vsega zborovanja, sploh javnih političnih shodov ali činov, ki utegnejo ná-se vleči kako nevarno pozornost. Ta prepoved pa pri nas gotovo velja, prašati ni, kaj je prepovedano, marveč, kaj je še dovoljeno. In odkritosrčen odgovor na to je kratek, a jaseen ta: Nič, skoro nič več.

Da je ta odgovor po vsem resničen, kdo dvomi o tem? Mislimo, da nihče ne. Prejšnji čas, zlasti ko se je razglasila in v veljavo stopila konstitucija, smo imeli vendar še več svobode, zbirali smo se po taborih, naša društva so sprehajala se kolikor toliko svobodno po deželi, za duhovnike po cerkvah ni bilo vohunov, časniki naši so se prosteje gibali in bili le redko strahovani, smeli smo se shajati z brati Čehi, Hrvati, kjer koli, nabir prostovoljnih milih darov za kake nesrečnike nam ni nihče branil. Kako pa zdaj? Ali je le ena teh reči še dovoljena? Prepoved taborov, razrušenje več narodnih društev, prepoved društvenih veselí po deželi — to troje sicer ne gre na račun Widmannov, pač pa čedalje gostejše

konfiskacije slovenskih časnikov, prepoved shodov ali sestankov s Hrvati in zadnji čas prepoved javnega nabiranja milih darov za nesrečne ercegovinske rodovine. Gledé zadnje prepovedi je Widmann do zdaj samec, nima ga še para. Povsod krog nas je nabiranje takih darov slobodno in nam se zdi, da drugače skoro ne more biti, nobenemu deželnemu predsedniku ali cesarskemu namestniku se to ne zdi za notranji mir ali za obstanek Avstrije nevarno, le naš Widmann je za tem zagledal nevarnost. Iz tega sledi dvojje, namreč da je Kranjska posebna dežela in Kranjci nenavaden narod, ali pa je g. Widmann — poseben človek, bistrejše pameti in svitlejšega uma, ko njegovi sovrstniki v Dalmaciji, na Primorskem, Štajarskem, Koroškem, Hrvaškem in drugje. Zato bi mi radi zvedeli, ktero je pravo, prvo ali drugo, da bi se vedeli po tem ravnati, kajti jako sitno je, ako človek ne vé, kako daleč sme. Ta stan je tak, kakor je bilo letošnje leto do zdaj; človek, če je šel z doma, ni nikdar vedel, kje in kdaj in ali ga bo dež vjel. —

Zlasti slovenski časniki pod takim, nestanovitnim, negotovim političnim vremenom veliko trpé. Zdi se jim, da smejo pretresati politične razmere in dogodbe, a tako daleč ne more nikakor segati njihovo postavoznanstvo, da bi bili varni pred raztegljivimi paragrafi. Bolje čisto doma, kakor vsak dan v nevarnosti, da si ves premočen, bolje vse politikovanje prepovedati, zabraniti sploh sprehajanje po političnem polji, ko taka tiskovna svoboda, kakoršna je za slovenske časnike nastala pod Widmannovim predsedništvom.

Na Kranjskem imamo že tako srečo, da pridemo glede deželnega predsednika vselej iz dežja pod kap. Že Auersperg — da o prejšnjih ne govorimo — se nam je zdel hud kap,

Plačal mu je.

(Iz berlinskega koledarja leta 1872.)

Med drugimi častniki francoske armade, ki so ob vero prišli, je bil tudi neki obrist pri župniku vkvatiran. Bil je obrist priljuden, olikan in prijazen gospod, pa skoz in skoz novosegen, ki si je zlasti, kar katekizem zadeva, prav prijetno življenje vravnal, zapovedi odstranil in vero zavrgel. Bil je, kakor pravijo, močan duh, to se reče, bil je tako močan, da ni veroval niti v Boga, niti v neumrjčenost, je tajil nebesa in pekel. In kakor je navada takih slaboumnih, je tudi ta, kar je svetega in verskega, rad v blato vlekel, o božjih rečeh šale uganjal, in verne ljudi z zaničevanjem zbadal. Nekega meniha, ki je večkrat v farovž prišel, je posebno rad zbadal. Nekega dne, ko je bilo prav lepo solnčno, je bil pater v župnikovem sadunosnem vrtu, in kmalo je bil zopet obrist poleg njega.

„Al gospod pater“ — pravi obrist — „jaz vas resnično omilujem. Vi se zmirom bičate, zmirom molite, malo jeste, malo pijete. Saj se morate stopiti v tej suknjeni kuti na pekočem solncu. Uboga stvar! Glejte, smrt vse konča, vse uniči. Ni nebes, ne pekla, ni Boga, ne hudiča. Vendar vi ste hudič, in sicer ubog hudič. Če umrjeva oba, umrjem jaz s korajžo, ker sem veselo živel, vi pa ne umrjete s korajžo, ker ste revno, čmerno živeli, in vendar nič nimate za vse svoje zatajevanje in bičanje. Vidite gospod pater, da ste neumen hudič!“

Pater molči in hoče oditi. „O, stojte vendar, gospod pater! dober vojščak ne sme tako hitro bežati, retirirati, če ima orožje pripravljeno. Toraj me podučite, ako ne trdim pravo. Pa me ne podučite s solzami v očeh, ne z izdihlji v prsih. Podučite me z razlogi za um. Aha, gospod pater, zdaj molčite in ne veste kaj odgovoriti! Vi niste priden vojščak, nimate orožja pripravljenega, proč, proč, le hitro bežite!“

„To se tedaj pravi“, odgovori pater, „da me na dvoboj kličete; odločite mi orožje, gospod obrist!“

„Parbleu! prav dobro ste me razumeli, gospod pater! Jaz vas kličem na dvoboj z jezikom, pa tudi z umom. Dobro, povejte, imate pogum?“

„Ljubi gospod obrist“, zavrne modri pater, ki je svojega nasprotnika dobro poznal, „pustiva rajše verske reči pri miru; saj vidite, jaz sem za vašo prosveto (Aufklärung) prestar, in se nisem nikdar predrznil vam svoje prepričanje vsiljevati. Ako ste srečni v svojem mišljenji, vas ne zavidam, jaz sem tudi. Pustiva toraj to!“

„Kako, gospod pater, vi se tedaj umikate, bežite? Vas zelo omilujem, revček, nevredni človek!“

„Modro in dobro izpeljan beg ni sramota za vojščaka, gospod obrist. Al če vas moja družba zanimiva, kakor skoraj misliti moram,

mislili smo si, da se nam dá težko še kaj prepovedati, česar on ni prepovedal. A Widmann je dobil za njim še nekatere steze odprte in zdaj jih zapira drugo za drugo, velike ceste so bile že pred njim zaprte.

Da je po vsem tem ljubljenelec nemškutar-ske stranke, je naravno. In prav zato si ne bo mogel pridobiti istega zaupanja, ki je potrebno vsakemu vladnemu možu na odličnem mestu, da je njegovo delovanje za vlado in deželo koristno, kar bi imelo biti.

On se je podal med strankarstvo, oblekel tisto strankarsko suknjo, ktera je na Kranjskem le preslabo znana, in zavoljo te suknje ne bo opravil nič, kakor njegovi predniki niso.

Deželni predsednik, tedaj najviša politična oseba v deželi — v strankarski obleki pač zgubi ves oni svet, ki bi ga moral obdajati kot c. k. namestnika; zato od nas ne more zahtevati tistega zaupanja, ki bi ga morali imeti do njega na visoki stopinji. Privrženec stranke tako majhne, kakor je naša nemčur-ska, bi nikakor ne smeli biti c. kr. deželni predsednik.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Avstrijske dežele.

Cesar so kardinalu Schwarzenbergu o 25 letnici njegovi pismo čestitali.

Mladočehi nameravajo po deželi napraviti shode, pri katerih hočejo ljudstvo navduševati za sedanjo vstavo. „Te mladiče, pravi „Reform“, žene neki hudoben duh, da nesrečni narodni razdor čedalje bolj širijo in sovražnikom českim pridno v roke strežejo.“

20 galiških poslancev je bilo te dni pri grofu Potockemu in ga prosilo, da naj namestništvo sprejme, če mu ga ponudijo. Kdo bo pa potem deželni maršal?

Vnanje države.

Ercegovinski uporniki so se bili 18. t. m. s Turki pri Trebinjah prijeli in jih zapodili nazaj v mesto. Tedaj se ne petrdi vest, da so bili kristjani izpred Trebinj pregnani.

Pač pa so jim po poročilu Bohemije vsled izdaje Marinovića Turki vzeli samostan Duz na zahodno-severni strani od Trebinj in vso posadko vjeli.

V Kleku je 1030 mož turških stopilo na suho; Derviš-paša jim je naproti poslal 500 mož, 2 topova pa 100 konj. Ker pa uporniki varujejo soteske med Klekom in Mostarom,

vas prosim, da me o neki vojaški reči, ktere ne zapopadem, podučite.“

„Iz srca rad, gospod pater, ker jako ljubim vašo družbo.“

„Slišal sem od mnogih strani vas kot žlahnega, milosrčnega človeka hvaliti. Da ste s svojimi vojšaki v vojski ostri, in natančen red in pokorščino v službi tirjate, to se z vašo milosrčnostjo lahko vjema; toda ene reči ne umem, ne zapopadem, da namreč vedno straže izpostavljate za nič in zopet nič. Ubogi ljudje stojé ponoči in podnevi, v dežji in viharji, v zimi in vročini obloženi pod milim nebom. Zakaj to? saj so vendar tudi ljudje. Prosim vas, gospod obrist, bodite usmiljeni in obljubite mi, da ne bote nikdar več straž izpostavljali, tudi v vojski ne!“

„Oho, gospod pater, vi ste slab vojščak. Ako ni zunaj straže, nismo varni v taboru, in sovražnik bi nas znal v spanji napasti in porušiti.“

si nobena stran dalje ne upa. Uporniki so čedalje pogumnejši, ker se njihovo število od dne do dne množi. Srbski častniki pa prostovoljci, ki so nekaj služili Garibaldju, dohajajo k njim in Turkom bode treba velike vojne, če bodo hoteli kaj opraviti. Upornikom na turškem Hrvatskem primanjkuje orožja in streljiva. V noči med 17. in 18. t. m. so jih bili napadli Turki, pa so morali odjenjati. Uporniki so vstrelili 7 Turkov, nekaj pa jih ranili. Žene in deca so čez Savo pobegnile na avstrijsko stran.

Na Srbskem je neki Ristić dobil nalog sestaviti novo ministerstvo; od druge strani pa se poroča, da dosedanji zastopnik Srbski na Dunaju, Zukić, postane minister-ski predsednik.

Na Francozkem se skušajo razne stranke narodne skupščine porazumeti o kandidatih za starašinstvo, da bi bonapartovski kandidati propadli. Gotovo je, da narodna skupščina ne bo volila nobenega Bonapartovca. Sicer pa ta stranka ruje, kar more. Glavni njeni časnik „Pays“ je o godu Napoleonovem (15. t. m.) pisal, da cesarski princ je pripravljen Francijo zopet vtrditi, če bo narod enoglasno to zahteval. Če se bode pa širilo rovarstvo, mora biti princ pripravljen in nični pomisliti ga ne smejo zadrževati, če postave zgube veljavo. Kaj li hočejo Bonapartovci s cesarskim princem? Odkar je Napoleon nehal biti cesar francoski, postal je njegov sin zasebnik in nima nobene pravice do prestola francoskega. Po občnem glasovanju postal je bil Napoleon cesar francoski, občno glasovanje ga je bilo zopet odstavilo in njegovo rodovino za vse čase od prestola francoskega izključilo.

Na Španjskem Karlisti vrlo napredujejo. Alfonsisti oblegajo Seo d' Urgel, pa niso dosedaj še nič opravili. Pač pa je San Sebastian v veliki stiski pred Karlisti, katerim se je Hernani bržkone že vdal. Alfonsisti zopet nabirajo 100.000 vojakov in so naredili za 1500 milijonov peset (okoli 700 milijonov gld.) novega dolga.

Pruska čedalje očitnejše kaže, da se ji po Bavarski sline cedé. Nedavno je neki berlinsk dopisnik v vradni laški „Opinione“ o tej reči pisal: „Da je izid bavarskih volitev osupnil liberalno stranko in državno vlado, razvidno je iz nekega vvodnega članka „Weser-Ztg.“, ki vpraša, zakaj si Pruska leta 1866 Bavarske ni prisvojila? Na to odgovorimo: Pruska si Bavarske ni prisvojila, ker bi morda ne bila mogla vgnati nasprotovanja v Hanoveru,

„Pa, gospod obrist, dokler ste tukaj, se še ni noben sovražnik pokazal. Koliko stokrat so tedaj ljudje zastoj na straži stali. Mesto tega bi bili kaj boljšega delali, ali počivali. To mučenje se mi prav zoperno in nečloveško zdi!“

„O nič zastoj, nič mučenje! Če tudi sovražnik ni imel poguma nas napasti, smo vendar varnost uživali v taboru, smo varno jedli, pili in spali. Od kod pa je bila ta varnost? Glejte, varnost je prišla od straže.“

„Al, gospod obrist, ako bi ravno sovražnik enkrat prišel, saj bi znal tudi brez orožja priti, samo na prijazno obiskanje. V tem slučaju stoji straža zopet zastoj.“

„Resnično, gospod pater, vi ste slab vojščak. Kako, ne razumete bolje vojske? se moram smejeti! Sovražnik bo prišel le v vizito, nas pozdravit? Ha, ha, neumnež!“

(Konec sledi.)

Hasiji, Frankfurtu in tudi v nezdruženi Saksonski, če bi bila morala z opozicijo boriti se tudi na Bavarskem. Kaj pa to pomenja? Druga zega nič ne, kakor da se mora zgoditi, kar se je l. 1866 iz previdnosti opustilo, kadar bode moč za to ugodna. Jaz nikdar nisem dvomil, kaj z Bavarsko nameravajo. Naj vradno še tako tajé, da nimajo namena izvršiti pravega programa, če hoče nova Nemčija nekaj časa obstati, je vendar le misel popolnoma zedinjenja skrita v zavesti vlade in ljudstva pruskega. Vsi to vedo, pa nihče tega ne izdâ. Pruska bi svoj značaj zatajila, če bi v kratkem poklica svojega ne izvršila. Tudi na Laškem morali so svoje dni oporekati misli, kakor da bi hrepeneli po zedinjenju. In vendar so v najskrivnejšem srčnem kotišču vsi imeli le eno misel, eno željo. Bavarski avtonomisti so slepi in že večkrat sem vam pisal, da se bode nekega dneva njim pripisovala nevarnost, ki bi Bavarsko utegnila zbrisati iz karte evropejske. Kdaj in kako se bode to zgodilo, je težko povedati.“ Ni dvoma, da to so res misli vlade pruske. Kajti razun imenovanega laškega lista piše o tej reči tudi berlinski vradni vojaški „Militärwochenblatt“, ki jasno priča, kako vojaški pruski krogi mislijo o samostalnosti bavarski. Piše namreč, da sedanje razmere vojaške nasprotujejo vojnim vredbam pruskim in da se bode pravi duh le ohranil, če se bavarski oficirji predstavljajo k pruski vojni, pruski pa k bavarski in če se bavarski častniki vdeležujejo vsih znanstvenih in tehničnih vojaških naprav pruskih. „Iz tega je razvidno“, piše omenjeni list, „da v vojaških krogih pruskih že komaj pričakujejo trenutka, ko bodo narodni liberalci stavili predlog, da naj se odpravijo Bavarcem dovoljene posebne vojaške pravice“. Bavarska in Pruska imate tedaj sveto dolžnost posebne pravice bavarske proti napadom nemških liberalcev varovati; sicer se utegne zgoditi, da bodo tudi drugi le toliko časa varovali pogodbe, dokler jim bode kazalo.

Izvirni dopisi.

Iz Kroke, 16. avgusta. Nadejali smo se včeraj veselega dneva na Bledu, kjer smo mislili pozdraviti naše vrle brate Hrvate; ne-pričakovane okoliščine so nam to zabranile, pa mislimo, da se to le odloži za prihodnji bolj ugodni čas. — Vesel dan smo pa vse eno imeli pri kapelici v cerkvi Matere božje, pri duhovnem opravilu, ko smo videli nov prelep in drag dar, ktereja je dobila naša cerkev od dobro znanega dobrotnika naše fare in domorodca, vis. čast. gospoda J. Z. Že mnogo dragih darov smo prejeli v pretečenih letih, zdaj pa smo dobili vso novo mašno opravo, ktera na stotine velja, zato si ne moremo kaj, da bi se ne zahvalili očitno. Zato, dragi nam sorojak, hvala, stoterna hvala za prelepi in dragi dar, in za skrb, ki jo imate za naše cerkve, za kar Vam bodo gotovo še naši zanamci hvaležni. Prisrčno želimo, da bi Vas ljubi Bog še mnogo let pri zdravji ohranil in da bi imeli veliko posnemačev.

Eden v imenu vsih enako mislečih.

Od Novomesta, 17. avgusta. Žalostne naše razmere me prisilijo za pero prijeti in „Slovenca“ malo potožiti, da se srce nekoliko olajša. Znano je bralcem „Slovenca“ da je v okolici novomeški toča silno tolkla leta 1873, leta 1874 in zopet letos večkrat. Od Bele cerkve do Toplic, od Trebnjega do Gorjanca je le malo tako srečnih vasi, da bi v zadnjih treh letih več ali manj po toči ne bile trpele. Zavolj slabih poljskih in vinograd-

skih pridelkov je bilo pri nas pretečeni čas veliko pomanjkanje, veliko lakote in davki so zaostajali, ker jih siromaški kmet ni mogel plačevati. Da naš kmet davka plačevati ni bil kos, spričuje naj bolj to, ker so c. kr. vladni organi, revščino tukajšnjega kmeta spoznavši sami milodare nabirali in jih med uboge delili, da bi lakote ne poginili. Ali čudi se svet! C. kr. služabniki, ker so zdaj več kakor 3 leta kmeta davke plačevati nezmožnega in podpore potrebnega sodili, so hkrati družega mnjenja postali in spoznali, da zamore zdaj davke tekočega in tudi zaostale davke pretečenih let zlahkoma poravnati. Kaj je to spremenjenje pri c. kr. gospodih vradnikih davkarjih učinilo? Ali je bilo pri nas morebiti posebno bogata žetev? Ni bila bogata; to so spričevali zelo prazni kozolci; ali smo morebiti veliko namlatili, če smo tudi malo našeli? Malo je bilo snopov, malo in slabega zrna je bilo pod nasadom. Vprašaje, koliko si pridelal? sem dobil odgovor: 5 mernikov sem pšenice sejal, 4 sem pridelal, ali: 12 sem je vsejal, 28 sem je pridelal; ali: 20 sem je vsejal, 36 sem je pridelal. Je le mogoče, da bi naš kmet pri tacihi pičlih pridelkih zmogel meni nič tebi nič take visoke in vsled liberalnih principov vedno rasteče davke odrajtovati?*) Morebiti bo kdo mislil, tudi c. kr. višji vradniki utegnejo tako misliti — naj pa kmet proda svojo živino, pa bo; naj žene voli na sejem, potem naj nese denar v davkarijo. Dober svet je pač to, pa nima nog in zato nič ne pomaga. Če bo kmet zadnja svoja voliča prodal, ali bo potem sam sebe, svojo ženo vpregel? Dober svet je: živino prodaj! ali kaj pomaga, ker je tudi nihče ne kupi. Kmet preganja ubogo živino v hudi vročini iz sejma na sejem, pa jo navadno skorej vselej zopet domu prižene, ker kupca ni; še po slepi cení se ne da lahko spečati. Kdor zdrave možgane v glavi ima, naj sam sodi, ako je mogoče, da bi naši kmetje dolg, ki znaša okoli 100.000 gld. na zaostalih davkih, poravnali in vrh tega še davke tekočega leta plačali. Ako so pri boljših letih toliko dolžni ostali, kako bodo v slabi letini, pri nizki živinski cení vse stare in nove rane zacelili! Vradniki imajo od zgorej „strenges Weisung“ vse iztirjati in vojaki hodijo od hiše do hiše na „sekacijon.“ Ali kaj če vse to pomagati? Kje se če vzeti, ker pri nekteri hiši družega ni, kakor par strganih otrok? Bo li davkar otroke na dražbi prodal?

Nisem eden tistih, ki menijo, da vedno je le z lepo ravnati; nočem modre ostrostri pri iztirjanju davkov in dolgov grajati, ker vem, da mnogo premnogo je tacihi, ki le plačajo, če so prisiljeni; vendar pa želim, da bi vladni organi, ki splošno ostro iztirjanje davkov zapovedo, tudi vestno preiskali, ali so podložni kmetje jih plačati v stanu.

Iz Zusema na Štajarskem, 16. avg. Znano je, da so naš č. gospod župnik zaradi bolehnosti v stalni pokoj stopili in da je vsled tega razpis naše fare bil že v novinah naznanjen; željno toraj pričakujemo novega gosp. župnika.

Ker se je pa v Slovincu, št. 85, 22. jul., napačno poročalo, kako mali so župnijski dohodki, moramo to reč nekoliko pojasniti ter resnico povedati.

Poleg kongrue, ki znaša na leto 373 gld., je še lepo rodovitno cerkveno zemljišče okoli 13 oralov, od kojega se po 17 gold. letnega davka plačuje, in vinograd, na katerem se na leto po 2 štrtinjaka vina pridelava. Pšenice se

*) Če bodo biro odpravili, bo moral kmet že spet več v davkarijo nesti. Naši kmetje so sploh zoper odpravo bire.

pridelava do 45 in ajde nad 40 mernikov; turšice pa še več. Krompirja priraste nad 100 vaganov, da so ga lahko vsako leto na spomlad prodajali. Vrh tega še donaša brnja pšenice do 25 mernikov in vina okoli 3 štrtinjake. Tudi obrestni dohodki 1800 gld. cerkvene glavnice v graški posojilnici gospodu župniku ostanejo.

Iz tega se lahko razvidi, da je ona vest glede župnijskih dohodkov neresnična, in da se gospod duhovni ob teh navedenih dohodkih lahko pošteno živi ter ni sila bila niti dosedanjemu in tudi ne bode potreba nasledniku živeti kot sv. Antonu puščavniku, kakor ovi dopis poročajo. Čudno in smešno se nam dozdeva, ker sta pred par leti dva duhovna, ko so še rajni gosp. Ivanšek tukaj v pokoju bili, lahko ob župnijskih dohodkih živela, sedaj se pa boji gosp. dopisnik, da bi planinskih zelišč in korenin ne zmanjkalo, kakor omenjeni dopis pravi. Naša farna cerkev sv. Valentina in podružnica sv. Jakoba stojite na prijaznem hribu, na kojem zdrav zrak veje in od kodar imamo okoli lep razgled.

Letina je pri nas srednja. Sadja razun sliv je čisto malo. Vinogradi so še, hvala Bogu, koli polni, toče še dosedaj ni bilo. Pšenica je bila zelo pozebla in po nekterih krajih jo je bila tudi rja strla, zato smo je malo pridelali. Tudi krompir nam je že začel po malem gnjiti.

Domače novice.

V Ljubljani, 21. avgusta.

(Odbor) za nabiranje milih darov za trpine ercegovinske in bosniške se je sestavil v Ljubljani in vložil prošnjo do vlade, da bi mu to nabiranje dovolila. Ker so po vsih bližnjih deželah taki odbori dovoljeni, mislimo, da tudi naša vlada ne bo imela pravega vzroka prepovedati, kar je povsod drugod dovoljeno.

(Tiskovna svoboda.) „Slov. Narod“ je bil ta teden do petka nič manj ko trikrat konfisciran. „Tagblatt“ Spitaler je vendar-le prav imel, ko je pred sodnijo tožil čez ostrost tiskovnih postav.

(Mestno policijo) bi opozorili na to, naj bi o petkih za zidom, kjer se prodajajo ribe, raki itd., malo pazila, da bi se ne prodajali premajhni raki, kateri niso za nobeno drugo rabo, ko za juho. Kranjski raki po pravici slove daleč po svetu, a kmalo ne bodo več sloveli, ker — jih ne bo. Že zdaj jih je jako malo, veliki so zelo redki, kaj pa še bo, če se tako z njimi ravna, kakor zdaj. Mislimo, da bi policija najbolje delala, ako bi tako majhne rake jemala prodajalcem ter jih stresala v Ljubljano, ki memo teče.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji: č. gg. Jožef Erker iz Cirknice pa Žiga Bohinec iz Dobrove prideta v Ljubljano za škofova kaplana. Č. g. Jožef Rome iz Kočevja za kaplana v Cirknico. Umrli je č. g. Janez Šivic, fajmošter v Št. Jurju pri Kranji 17. t. m. R. I. P.

— Narodna čitalnica kamniška napravi „Besedo“ dne 22. t. m. s programom: a) „Domovina“, zbor s samospevom baritona in I. tenora. b) „Simphonie“, koncertni komad za dvoje gosli in glasovir. c) „Zvezdi“, zbor. d) „Erinnerung an Ems“, koncertni komad za citre. e) Gledališčna igra: „To sem bil jaz“, v enem dejanju. f) Ples. — K tej „Besedi“ so v ljudno vabljeni udje in sposobni vpeljani neudje.

Odbor.

— Sedemnajst let med divjaki. „Bouletin français“ prinaša poleg dopisa iz Avstralije „Times“ jako znamenito dogodbo o nekem Francozu, ki je po razbitji ladje pal mej divjake ter 17 let mej njimi preživel. Pred 17 leti je francoska ladija „Saint Paul“, pe-ljaje 327 Činjanov v Avstralijo, trčila ob skalnat rob in se potopila pri pobožji otoka Rossel, proti vzhodu od Nove Guinee. Činjaní so se rešili na otok, od ljudojedov naseljeni; njihova osoda je bila kratka. Divjaki so jih poržli, to-da ne vseh; ko je namreč neka ladija pristala, jih je ušlo na-njo 16. Čoln pa, na katerem je bil kapitan z 8 plavci Francozi, je plul poleg pobožja avstralskega ter pristal pri poluotoku York zvanem, da so se preskrbeli z vodo. Na tej ladjici pak je bil deček 12 letni Narcis Pelltier iz Saint-Gilles-a iz okolice bordeauxske na Francozkem. Ta ubožček si je ranil nogo, ko je lezel z ostre skale ter ni mogel dohajati svojih sodrugov, ostal je tri dni sam na pobožji. Bil je že pol v medle-vicah, leže pod drevesom in pričakovaje poslednjo uro, kar se nagloma pred njim objavijo trije zamorci avstralski s tremi zamorkami; smilil se jim dečko. Dajo mu jesti ter ga vzamejo seboj, ne storivši mu nič žalega, v šatorih ga je ves rod prijateljski sprejel. Vzeli so ga za svojega in on si je priučil njih navade. Obleke, razven pasu, ne nosi nobene. Živi se z ribami, sadjem in divjačino. V desnem ušesu nosi kot obroč okrogel les, ima prevrtan nos ter si deva skozi nekaj les. Jezik, ki se ga je naučil od svojih novih sodrugov, nima nikake podobnosti s kakim narečjem malajskim ali papovskim. Vsak mož ima 3 ali 4 žene, ktere lahko obje zaradi najmanjše stvarice. Ljudojedstvo in moritev otrok ni znano pri njih. Pelletiera je vzela naposled ladija, ki je priplula k bregu po studenčino, oddali so ga francozkemu konzulu v Sydneyi. S čudovito hitrostjo se je zopet naučil francoščine, ki jo je bil, kakor se je zdelo, popolnoma pozabil. Telo in duševne zmožnosti se niso spremenile; po zunanje je neki podobne francozkemu vaščanu. Zanimivo je, kako so Evropejci dobili mladega Pelletiera. Dne 11. apr. t. l. je pristal škuner „John Bull“, ki je izplul na ribjlov, pri malem otoku na severnem pobožji Queenslanda, ter izposlal čoln k kopnemu po vode. Plavci so ugledali v grmovji tropo črnih divjakov, med njimi so čudoma spoznali belca, ki je pa bil brez obleke in družnikom v vsem podoben. Ko so to povedali kapitanu, sklence le-ta belca osvoboditi in pošlje drugo jutro plavce z mnogimi rečmi, da zmené za nje belca. Plavci z lepa spravijo belca, da se vsede v čoln, dajo mu jesti naročivši mu, naj bode miren. Med tem strašé divjake streljaje iz pušek. Todá divjaki nočejo po nobeni cení odjiti brez belega sodruga proseč ga neprestano, naj gre z njimi, kar je bil on tudi učiniti pripravljen, ali zbal se je plavčevih pušek. Čudnega vjetnika so potem odvedli plavci v Somerset na predgorji Yorka ter ga predstavili predstojniku. Revež je bil ves zmešan in se ni mogel nikakor privaditi. Cele dni je presedel za nekim plotom plašno okolo sebe gledaje. Vsemu se je čudil in malo govoril. Konečno so vendar prisilili iz njega neko besedo, iz česar je spoznal poročnik Conner, da je Francoz; kmalo so zvedeli od njega v slabem in skoro nerazumljivem govoru njegove čudne dogodke.

— Nekaj za smeh. Prijatelj našega lista nam pošlje sledeči spis s prošnjo, naj bi ga natisnili in podali bralcem za kratek čas: „Anzeige des Gemeindedieners der Haupt-

gemeinde Littaj — Franz Skok vlg. Muskin vor der Bezirksobrikeit Sittich im J. 1838. — Slisja! moja Suldikait je tuki pred hershoft ofentlih vse aufrihtik erzelat: Jest na dobenega nuzen al pa Soden negledam. — Mene so in sohen is Littije ersuhal, de sim za Aufsegarja sa Aushilf bil ker so stontgelt poberal. Jest sem diau magari nej pa bo k so men ksenk fersprehal. — Koker smo tam na posten stal, smo pa se od delec erplikal ena trupa atlehand svine, ktera je tam bailaifik anderthalb stund stala ohne sih fonflek sa rirat. Mi smo studiral kaj je tu, jest sem se ausserordentlih fervundrov ces ta spektakel, de te sentan ludije, besonders fon der andern Seiten neg narespektirajo, kar je blo še tolkrat osnanen pobliciran in ven klican. — Fon allen Seiten se je svina v kup fersomlala Ludija so imel palce korobace und allehand bofen. — Jest sem bil srekih in Sroken, de sem biv gancausser sih, tako sem se tresu. — Potlej so se pa sacel te hudič noh und noh bevegat, no sem diav, sedeje bo pa ves stontgeld h.... useu. In k so prou in di nahent k nam persliso te hudič toko nagnal svina, de jih nismo mogli nec vec curik holtat. Jest sem aus allen Kreften upou, kar sem bil le in stond, holt! en sentan Briagar je pa peršou k men, mi je dau in der Šneligkeit ena Šlaferuca v ksiht de sem na enega drusga renitenta in spicpuba padu. Potlej so me pa her und hin Štosal, de sem biv ves tamiš, de sem se meihen šnauffou, in komej-erholou.“ —

— Zvit goljuf. Ob času kalifa Haruna živel je človek, ki je hotel bodisi, da je bil res norec, bodisi da se je le tako delal, od ljudi za boga spoznan biti. Kalif imel ga je za goljufa, ter ga je dal pred se privesti. Djal mu je, da bi ga ostrašil: „Nekdo si je upal imenovati se božjega preroka. A jaz sem spoznal goljufijo in sem mu dal glavo odsekati.“ A oni odvrne: „Prav si storil, kakor moj pokorni hlapec; jaz temu človeku nikdar nisem zapovedal, imenovati se preroka.“ Kalif ni vedel, kaj pričeti s človekom in ga je spustil.

— Letno sporočilo čveterorazredne ljudske šole v Črnomlji ima na čelu podučljiv spis: „Starišem v prevdarek“, katerim spisatelj g. Šetina pojasnuje, kako naj ravna z otroci, predno prično hoditi v šolo, kako, ko hodijo v šolo, in kako, ko izstopijo iz šole. Šola ima s katehetom 4 učitelje pa 1 učiteljico, ki je podučevala vse predmete razun petja in telovadbe v I. razredu in ženska ročna dela v drugih razredih. Učencev bilo je koncem šolskega leta 225, učenk pa 189; po rodu je bilo Slovencev 403, Hrvatov 7, Nemcev 4. Razun 1 protestanta so bili vsi katoličani. Šolska knjižnica narastla je od 151 knjig do 184. Deželni šolski nadzornik Pirker, je šolo med letom obiskal enkrat, okrajni šolski nadzornik, dekan Aleš, pa dvakrat. Začetek bodočega šolskega leta je 15. oktobra. Učenci naj se pa vsaj tri dni prej oglasijo pri šolskem ravnateljstvu.

— Stekle svinje so morali pobiti dati pri sv. Petru pod Mariborom. Nesrečo je zakrivil nek tuj, velik pes, kije svinje bil zgrizel. Prva je začela stekati ob tednu, druga pa še le čez 14 dni.

— Izvrsten goljuf Aleš Kolin je angleško banko oguljufal za 20 milijonov gold. in preminul brez duha in sluha.

Telegrafične denarne cene 20. avgusta.

Papirna renta 69.55 — Srebrna renta 73.20 — 1860letno državno posojilo 111.50 — Bankine akcije 922 — Kreditne akcije 211.90 — London 111.80 — Srebro 101.55. — Ces. kr. cekini 5.28. — 20Napoleon 8.94.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	2.60	1.75	1.25	0.90	1.50	1.45	1.50
v Kranji	5.75	1.90	1.89	0.90	1.65	1.40	1.40
v Loki	2.70	1.90	1.80	1.00	1.65	1.40	1.40
v Novomestu	2.50	1.89	1.40	0.80	1.60	1.50	1.65
v Sodražici	2.90	—	—	1.00	1.50	1.50	1.65
v Mariboru	2.45	1.80	1.50	1.05	1.55	1.35	1.25
v Ptuj	2.25	1.75	1.30	1.00	1.45	1.20	1.60
v Celju	2.50	1.65	1.10	0.90	1.45	1.10	1.50
v Celovcu	2.22	1.73	1.73	4.16	1.33	1.45	1.32
v Trstu	3.00	1.95	1.40	1.00	1.80	—	—
v Zagrebu	2.15	1.75	1.25	0.10	1.25	—	—
v Varaždinu	2.40	1.65	1.10	0.90	1.17	1.05	1.50
na Dunaju	3.00	2.00	1.85	1.20	1.70	—	—
v Peštu	2.25	1.75	—	1.05	1.60	—	—
v Pragi	3.00	2.16	1.70	1.00	—	—	—
v Gradcu	2.17	1.75	1.70	1.03	1.30	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.52	0.50	0.54	0.54	0.50	—	—	—
Špeha „	0.40	0.44	0.40	—	0.36	0.40	0.40	—
Leče mernik	2.80	—	2.50	2.50	—	—	—	—
Krompirja „	1.20	—	—	1.00	1.00	0.85	0.65	0.60
Fižola „	2.40	—	2.00	—	2.20	—	—	—
Sena cent	1.20	1.20	1.40	1.25	—	1.50	1.00	1.80
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	—	—	—	—	—	—	—	—
Govedine funt	0.27	0.26	0.21	21	—	0.26	0.26	0.26
Teletine „	0.23	0.24	0.22	22	—	0.26	0.27	0.24
Jaje za 10 kr.	5	8	6	6	6	—	—	—

Opominj.

Te dni me je nekdo v brezimnem pismu pri slavnem vodstvo vžitninskega davka v Ljubljani tako hudobno obrekoval in se tolikanj čez me lagal, da ga moram zaradi poštenja svojega očitno pozvati, da naj pove svoje ime in dekaže, česa me dolži, sicer ga moram očitno imenovati grdega ovaduha, zavidljivega zanikarneža in pravega lažnika.

V Ribnici 13. avgusta 1875.

Gregor Mlač,

(65—1) agent vžitninskega davka.

Razpis

službe organista in cerkvenika
v Laškem trgu (Markt-Tüffer).

V nadžupniji v Laškem trgu je služba organista združena s službo cerkvenika (mežnarja) oddati.

D o h o d k i — (imenovana pšenična, prosta zmesna in vinska bira, štola ali umrlina) — znašajo okoli 400 gold.; in prosto stanovanje.

Prosilci, zmožni za to službo, naj svoje z dotičnimi dokazi obložene vloge izročé nadžupnijskemu uradu na Laškem (Markt-Tüffer) do 20. septembra 1875.

Nadžupnijski urad na Laškem
20. avgusta 1875.

Anton Žuza,
nadžupnik.

(66—1)

Denarstvene cene. 20. avgusta.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	70.05	70.15
5% renta v srebru	73.90	74.10
Srečke (lozi) 1854. l.	105.50	106.—
„ „ 1860. l. celi.	112.—	112.25
„ „ 1860. l. petinke	116.75	117.25
Premijski listi 1864. l.	136.—	136.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	—	—
Ogerske po 5%	81.—	81.25
Herške in slavonske po 5%	84.—	8.—
Sedmograške po 5%	86.50	81.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	928.50	930.—
Unionske banke	87.25	87.50
Kreditne akcije	212.30	212.70
Nižoavstr. eskomptne družbe	730.—	740.—
Anglo-avstr. banke	98.—	98.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	165.—	165.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	113.50	111.50
„ 50 „ „ „	56.—	56.50
Budenske „ 40 gld. a. v.	25.50	26.50
Salmove „ 40 „ „ „	35.—	36.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	27.75	28.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	26.—	26.—
St. Genois „ 40 „ „ „	27.25	27.75
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	22.25	22.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	19.50	20.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.27 ¹ / ₂	5.29 ¹ / ₂
Napoleonsd'or	8.92 ³ / ₄	8.93
Srebro	101.25	101.53

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete
Gabriel Piccolija,
lekarnja v Ljubljani na dunajski cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabo dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje s soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu pri vsih notranjih in vnanjih prisadnih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, ktera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajžev pulver. Izključljivo iz vegetabilčnih tvarin, posebno zdrav za kožo, ktereji podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepljivo in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštnemu povzetju. (36—15)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.